

Số: 09/ĐK-BQL

LÝ LỊCH DI TÍCH

I/ Tên gọi : - Tên thường gọi : Đình Sơn Phong
- Tên chữ : Sơn Phong Đình

II/ Địa điểm phân bố di tích đường đi đến :

Di tích được phân bố tại Phường Sơn Phong, Thị xã Hội An, nằm sát đường Nguyễn Duy Hiệu cách ngã tư đường Trần Phú - Hoàng Diệu chừng 300m, cạnh số nhà 121 và 125.

Di tích nằm ngay khu cư dân, muốn tới di tích có thể dùng xe đạp, xe gắn máy, ô tô.

III/ Sự kiện nhân vật lịch sử và thuộc tính của di tích :

Chưa tìm ra tư liệu để khẳng định chính xác niên đại xây dựng Đình. Căn cứ bức hoành phi do chúa Nguyễn Phúc Chu ban tặng vào năm 1715 và những bài vị thờ Thiên-y-a-na, vị thần có liên quan đến dân tộc Chăm-pa có thể đoán định Đình Sơn Phong được xây dựng vào thế kỷ XVII.

Do những biến động của các triều đại, liên tục từ các thế kỷ XVIII, XIX, XX xảy ra việc sát nhập các làng Phong Niên, Đại An, An Thọ, Mậu Tài và 1 phần đất của làng Sơn Phô mà có tên làng Sơn Phong. Đình hiện nay cũng mang tên Sơn Phong Đình.

Đình do các hiệp thợ địa phương xây dựng và nhiều đời hiệp thợ sau tu bổ tôn tạo dùng làm nơi thờ Thần Hoàng, các vị thần sông nước, trong đó chủ thần là bà Đại Càn, Bà Thiên-y-a-na. Vì vậy Đình Sơn Phong có quá trình xây dựng phong phú và khá lâu đời.

IV/ Loại di tích : Đình

V/ Khảo tả di tích:

- Đình được xây dựng kiểu chữ nhất (-) gồm 3 gian, kiến trúc theo kiểu “cột trốn kẻ chuyền” chất liệu bằng gỗ, gạch và ciment. Diện tích tổng cộng khoảng 250m². Mặt Đình quay về hướng Đông Nam.

- Từ ngoài đường nhìn vào ta thấy 2 bên tường được chạm khắc chữ Hán gắn bằng những mảnh sứ cổ, bên cạnh đó mỗi bên có 1 câu đối cũng được gắn bằng mảnh sứ, 2 cột ciment ở giữa có 2 câu đối được viết bằng sơn đỏ.

- Bên trong Đình có 3 hàng cột: các cây cột hình tròn, đứng trên tảng đá tròn (*đá non nước*). Riêng hàng cột thứ 3 không có đá tảng. Ở gian giữa của hàng cột thứ 3 có mảng chạm khắc hình 2 con “*Long mã phụ đồ*” xung quanh là hoa dây. Phía trong cùng là hậu tẩm nhỏ, thờ sắc phong thần, 2 bên vẽ hình rùa và đội hạc, có 2 cánh cửa gỗ được sơn màu xanh. Gian thứ nhất và gian thứ 3 có 2 trang thờ bằng ciment viết chữ “*Quan tiền*” và “*Dụ hậu*”, xung quanh trang thờ vẽ hình rồng, hoa quả và câu đối.

- Tất cả có 5 bức hoành, riêng gian giữa có 1 bức hoành phi lớn đề “*Cứu thế độ nhơn - lạc khoản đề Vĩnh Thịnh thập nhật niên tuế thứ ất mùi, bát nguyệt nhị thập nhất đề, Quốc Chúa thiên túng đạo nhân ngự bút*” (1715) xung quanh bức hoành chạm 10 con chim phượng đang bay rất đẹp. Dưới bức hoành có 2 mắt cửa làm kiểu xoáy âm dương lá đề giữa là lưỡng nghi.

- Trên bờ nóc hình lưỡng long tranh châu ở mái sau, hình chim phượng ở mái trước, các đường viền ở trên nóc có đắp các loại đĩa (*trang trí đĩa hình trúc lâm thất hiền và các loại khác*). Mái lợp ngói âm dương.

VI/ Các hiện vật trong di tích:

- 5 bức hoành
- 1 số sắc phong còn lại
- 1 bộ lư hương, 2 bộ gỗ để thờ
- 1 hộp sắc phong

VII/ Giá trị lịch sử khoa học, nghệ thuật, văn hóa :

- Về lịch sử: là tư liệu quý cho các nhà khoa học tìm hiểu về quá trình hình thành làng Sơn Phong cùng sự thành lập Đình làng, 1 loại hình kiến trúc phổ biến ở Hội An.

- Về kiến trúc: Đình Sơn Phong còn giữ được những đường nét tiêu biểu cho loại hình Đình mang đậm bản sắc địa phương, vốn là vùng đất mới và có nền kinh tế thương nghiệp phát triển. Là tư liệu thực địa quý để tìm hiểu tay nghề, kỹ thuật cổ truyền của nghề mộc địa phương, là điểm tham quan hấp dẫn.

- Riêng bức hoành có khắc chữ “*Cứu thế độ nhơn*” về hình thức rất có giá trị về mặt nghệ thuật, về nội dung giàu tính triết lý, nhân sinh rất thâm thúy và sâu sắc.

VIII/ Trạng thái bảo quản di tích :

- Một xà cò ghi trùng tu Đình vào năm Bảo Đại thứ 19, năm 1974 có trùng tu và làm nơi phần tiền sảnh do nhân dân đứng ra tu sửa.

- Sau giải phóng Đình ít có ai chú ý vì bị biến thành kho chứa của Hợp tác xã mua bán phường Sơn Phong, do vậy tình trạng của Đình bị hư hỏng nhiều, các chân cột bị mối ăn, nền vỡ nát, ngói dột.

IX/ Các phương án bảo vệ và sử dụng di tích :

- Vì Đình thuộc sở hữu tập thể nên việc bảo vệ sử dụng trước tiên là nhân dân làng Sơn Phong đứng ra đảm nhận.

- Ban Quản lý di tích Hội An đã có công văn đề nghị giữ nguyên trạng thái và phối hợp với xí nghiệp bảo quản, trùng tu di tích Trung ương tiến hành trùng lập hồ sơ di tích đưa vào xếp hạng.

- Đã được Bộ cấp bằng công nhận di tích lịch sử văn hóa ngày 29/11/1991.

- Giao lại cho nhân dân Đình Sơn Phong để có điều kiện trùng tu, sử dụng hợp lý.

X/ Cơ sở pháp lý bảo vệ di tích :

- Sau khi Bộ văn hóa ra quyết định số 506/QĐ-VH ngày 19/03/1985 công nhận khu phố cổ Hội An. Vì nằm trong tổng thể kiến trúc Đô Thị nên di tích đã được Ban Quản lý di tích đưa vào danh mục quản lý vào năm 1989.

XI/ Những tư liệu bổ sung :

- Một số sắc phong hiện làng đang giữ.

- Các bài nghiên cứu về Hội An có đề cập đến làng Sơn Phong của Châu Phi Cơ, Minh Hương tam bảo vự.

Hội An, ngày 26 tháng 9 năm 1991

BAN QUẢN LÝ DI TÍCH HỘI AN

Trưởng ban

Đã ký

Nguyễn Văn Phi

Người lập lý lịch

Đã ký

Nguyễn Chí Trung

TM. UBND THỊ XÃ HỘI AN

Phó Chủ tịch

Đã ký

Phạm Ngọc Giải

SAO NGUYỄN BẢN CHÍNH

